

Kodanikeühenduste tunnustus tuli Tuhalaande

Foto: Kairit Mägi

MTÜ Tuhalaane tuumik: Ermas Hein (esireas vasakult), Anneli Anijärv, Enn Sarv, Maia Saidla. Tagareas vasakult Annika Anijärv, Sirje Meltsus, Viivika Sarv.

Viljandimaa Arenduskeskus koostöös Viljandi Maavalitsuse ja Viljandimaa Omavalitsuste Liiduga kuulutavad igal aastal välja parimad kodanikeühendused. Lõppenud aasta tiitli Viljandimaa parim kodanikeühendus sai Mittetulundusühing Tuhalaane.

MTÜ Tuhalaane on jätkusuutlik ja arenev ühendus, kus on teotaheline, sõbralik, avatud hoiakuga ja koostööaldis aktiiv. Läbi erinevate küla ettevõtmiste – külapäevad, erinevad spordiüritused ja koolitused – on loodud tugev ning kokkuhoidev kogukond.

Ühing oskab planeerida vajalikke investeeringuid ja tegevusi, mille tulemusena on küla saanud oma näo ja atraktiivsed vaba aja veetmise võimalused – kaasaegne külamaja, spordirajatised ning järveäärne külaplats. MTÜ Tuhalaane teeb koostööd oma valla esindusega, kodanikeühenduste ja väikeettevõtjatega, osaleb erinevatel ümarlaudadel. Samuti on ühingu südameasjaks maaelu hoidmine ja selle elamisväärsimaks muutmine. Aktiivselt lüüakse kaasa Eestimaa külaliikumises, 2009. aastal on olnud Viljandimaa Aasta Küla ja

osaletud Avatud Külavärvate programmis.

Suur tänu teile, MTÜ Tuhalaane meeskond, et pühendate aega küla kogukonna arendamisele ja annate seeläbi ka teistele teadmise, et koos tehes on maal väga tore elada.

MTÜ Tuhalaane aktiivsed liikmed on Enn ja Viivika Sarv, Anneli ja Annika Anijärv, Maia Saidla, Sirje Meltsus ja küla pillimees Ermas Hein.

Jaanika Toome
Viljandimaa Arenduskeskus
kodanikeühenduste konsultant

Jõulupuu 2014

Tänavu, järjekorras juba seitsmendal jõulukuuskede kaunistamise konkursil osales kokku 13 meeskonda. Olen korraldajana väga tänulik kõikidele osavõtjatele läbi aastate. Teiepoolne looming on alati jäänud nädalaks ajaks kaunistama kultuurikeskuse fuajeed. Ikka ja jälle käivad lähemalt ning kaugemalt huvilised neid imetlemas. Jõulupuu ongi üheks keskmeks sümboliks jõuluajal ning pole vahet, kas tuppa on toodud looduslik kuusk, kaubanduskeskusest ostetud kunstkuusk või hoopis meisterdatud alternatiivne kuuselaadne toode. On imestamisväärne, kuidas ikka ja jälle on inimestel uued ja põnevad ideed ning kunagi need ei kordu. Ehete valmistamiseks kasutatakse ära kõikvõimalikke materjale, väga populaarseks teemaks on taaskasutus. Loodan, et selle aasta meisterdused rippusid jõuluajal nii mõnelgi kuusel.

Konkursil osalesid AS Iivakivi, Karksi Vallahooldus, Karksi-Nuia AMS, Karksi-Nuia Noortekeskuse loovusring Susher-Vusher, Karksi Valla Kultuurikeskus, Karksi-Nuia Lasteaed, seltskonnatantsuklubi Lipsi, Karksi külamaja, A/S TuPa, Mairi Jõgiaas & Co, Karksi-Nuia Raamatukogu, Lilli küla ja Anneli Vaan & Co.

Tõid hindas kolmeliikmeline žürii, kuhu kuulusid Juta Räägel, Anu Rebane ja Thea Ilusmets. Esimese koha vääriliseks tunnustati Karksi külamaja, teisele kohale jäi Karksi-Nuia Noortekeskuse loovusring Susher-Vusher ja kolmandale kohale Lilli küla. Publiku lemmikuks sai Karksi külamaja jõulupuu.

Kai Kannistu

Lilli küla naiskond jõulupuud ehtimas.

Foto: Kai Kannistu

10 käsku 2015. aastaks

1. Hoiä oma koduvalda ja austä teiste inimeste tööd. Meie tubli vallahooldus annab endast iga päev parima, et vald oleks puhas ning hubane.
2. Sina ei pea mitte bussijaamas napsu võtma ja bussiootajaid kimbutama!
3. Armas noor, kui igavus kallal, külasta noortekeskust! Kindlasti leidub Sulle seal hulgaliselt paremaid tegevusi kui kivide loopimine vastu linnaelanike aknaid.
4. Pea meeles, et Sa pead ka puhkama! Kuus päeva tee tööd ja toimetä kõiki oma talitust, aga üks päev nädalas jäta endale ning külasta mõnda toredate kultuurikeskuse etendust, filmi või ...
5. ... kontserti. On ju 2015. aasta kuulutatud muusika-aastaks, et tõsta tähelepanu keskmesse Eesti mitmekülgne muusikaelu ja tutvustada publikule Eestis elavaid ja tegutsevaid heliloojajä ja interpreete.
6. Austä oma kodukandi kultuuripärandit ning võtä 2015. aastal osa näiteks August Kitzbergi 160. sünniaastapäeva tähistamisest.
7. Ära vii oma raskelt teenitud raha vallast ja kodumaakonnast välja. Kohalik ettevõtlus ei arene, kui teed oma ostud Ülemiste keskusest. Osta sõpradele kingituseks meie memmede kootud käpikud ja kaltsuvaibad ning pea oma sünnipäev kohalikus kohvikus.
8. Hooli oma tervisest! Külasta August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis asuvat spordikompleksi, meie oma spa-d.
9. Armastagem, mõistkem ja hooligem!
10. Innukust, jaksu ja tervist uuteks väljakutseteks ja kordaminekuteks uuel aastal!

Siret Vene
volikogu esimees

Karksi haridus- ja kultuuriloo sari sai täiendust

Aastavahetuseks ilmus trükist mälestustekogumik „Aastad ja inimesed Karksi kultuuri- ja hariduselus“ IV osa, mis sisaldab Karksi kandi kultuurielu eelmisest sajandist tänapäevani. Karksi-Nuia Rahvamaja/Kultuurimaja ja Nuia EPT klubi tegevusaega meenutavad Aino Rikken, Mai Sarnet, Ly Pilk, Reet Kõõra, Linda-Maria Arro, Ille Riivits, Enna-Helle Vallas, Reet Elming ja Sirje Sossi. Kihelkonna muusikaelust kirjutab Milvi-Lydia Kallaste. Kogumikus on ka August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õpilase Kärt Leppiku uurimistöö Ivi-Heljo Harjust. Karksi-Nuia Raamatukogu ajaloost annab ülevaate Mare Torim. Noppeid Kersti Jõesoo ja Kadri Liivi uurimistöödest on kirjas Karksi küla kultuurielu mälestustes.

Raamat valmis Karksi Haridusseltsi ettevõtmisel ja seda toetasid projektipõhiselt Kohaliku omaalgatuse programm ning Karksi vald. Fotode kogumisel ja töötlemisel olid abiks Margus Mõisavald ja Piret Kask, tekste korrigeeris Viivika Lepik ja ajaloolist mälu aitas täpsustada Lille-Astra Arraste. Kujundus ja trükk on AS Hetikalt.

AASTAD JA INIMESED

Karksi kultuuri- ja hariduselus

IV

Raamatu esikaas.

Täna autoreid ja abilisi ning ootan koduloohuvilisi raamatu esitlusele 14. jaanuaril kell 11 Karksi Külamajas ja 15. jaanuaril kell 12 Karksi Valla Kultuurikeskuses.

Helve Joon

Jaak Kõdari mitmekihiline luule

Detsembri alguses esitles Nava talu peremees ja samanimelise teatrifestivali korraldaja Jaak Kõdar Karksi-Nuia Raamatukogus oma uut luulekogu „Täna ma ei luuletanud“. Viljandimaalt võrsunud mitmekülgne mees mõtiskleb vastses luulekogus talle omaseks saanud teemadel: inimene, reisid, Unversum, õrnused, lembus jne. Raamatukogus toimunud kohtumisõhtul lugesid luulet nii autor ise kui ka noorteatriti „O“ näitlejad Maarja Mõts ja Kertu Märtsõn. Kõik huvilised said osta autori autogrammiga raamatuid. Kes kiirel jõuluajal üritusele ei jõudnud, saavad Jaak Kõdari teostega tutvuda ja neid kaasa laenutada Karksi-Nuia raamatukogus.

Mare Torim

Foto: Piret Kask

Maarja Mõts (vasakult), Kertu Märtsõn ja raamatu autor esitasid luulet kogust, mis on järjekorras juba üheksas.

VALLAVANEMA VEERG

„Karksi on aktiivse elanikkonnaga, puhta loodusega, Mulgi kultuuri väärtustav, ettevõtlusele avatud, kaasaegsete avalike teenuste ja taristuga valla elanike heaolu tagav omavalitsus. Karksi-Nuia on Lõuna-Viljandimaa elanikele tõmbekeskuseks töö- ja elukohana ning hariduse valdkonnas.“ Seliselt oleme kinnitanud Karksi valla arengukavas oma püüdlused aastaks 2020.

Aasta jagu kestnud töö uue arengukava aastateks 2015–2020 kokkupanemisel sai vallavolikogu lõpliku heakskiidu 20. novembri istungil. Miks koostati uus arengukava? Eelmise koostamise ajal oli elu Eestis helge ja valla eelarve tulud suurensid jõudsalt. Toona oli koostajatel palju ideid ja soovet, mis ka kõik kirja pandi, kuid alanud masu tegi oma töö ning paljude plaanide teostamise võimatuks. Vanas arengukavas oli vaja palju muuta ja viia kokku tänase seisuga, arvestades valla tulevikuprognosi nii elanikkonna vähenemise kui ka vananemise. Peale vana variandi läbivaatamist otsustas vallavalitsus, et asutakse koostama Karksi valla uut arengunägemust.

Arengukava hõlmab erinevaid valdkondi ja selleks moodustati 10 töögruppi. Töögruppide juhid pidi üle vaatama oma valdkonna kehtiva arengukava ning teema ettepanekuid erinevate isikute kaasamiseks. Märtsis toimus August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis avalik arutelu, kus kõigil oli võimalik avaldada oma arvamust. Järgnesid arutelud volikogu komisjonides. Arengukava menetluse käigus laekus palju ettepanekuid, enamikuga arvestati ja lisati dokumenti. Suuremad investeeringud on gümnaasiumi spordikompleksi rekonstrueerimine ja toetatud elamise võimalusega sotsiaalajaja. Kõik arengukavas kirjeldatud tegevused ja investeeringud on suunatud selleks, et Karksi vald oleks üks kõva vald, kus on olemas kõik, mis õnnelikuks eluks vajalik. Muidugi ei ole arengukava poliitikutele, seda on tarvis meile kõigile. Kõigile, kellel on soovi ühel või teisel moel valla arengule kaasa aidata. Sirvige arengukava – ehk on ka teile midagi, millesse tahate ise oma panuse anda ja jätta jälje Karksi valla edenemisse. Valla arengukava on leitav valla kodulehelt <http://www.karksi.ee/arengukavad?inheritedRedirect=true>.

Vallamajas on ikka kinni peetud traditsioonidest. Joulude ajal on tavaks sõpradele ja koostööpartneritele saata postkaarte. Valla arhiivis seisid vanad dokumentide kaaned, mis ootasid ära viimist. Mõte kasutada neid kaasi jõulutervitusteks sündis hetkega. Tegime ettepaneku Karksi-Nuia Lasteaiale, kas nad oleksid nõus valmistama jõulukaarte. See idee meeldis ja ei läinudki palju mööda, kui vallamaja sai lasteaiast 70 tervituskaarti. Tänuhõõks vaeva nägemise eest külastasime koos volikogu esimehega lasteaia jõulukontserti, kus andsime rühmadele üle vallapoolsed kommpakid. Kõik jõulukaardid saatsime valla sõpradele ja koostööpartneritele. Usun, et sellest oli rõõmu nii kaardi tegijatel kui ka saajatel.

Mida sooviksin aastalt 2015? Soovin, et inimesed oleksid üksteise vastu enam ausad, mõistvad, et oleks rohkem ühtehoidmise tunnet, seda mõnusat meeskonna või meie tunnet ja tegutsemise tahet, positiivset mõlemist, vähem äratemise soovi ja pahatahtlikkust. Proovime olla rohkem abivalmid, rõõmsad, kaasalõõvad. Soovin, et usuksite, et kõik hea, mida teete, teeb teid paremaks ja koos sellega ka kogu ühiskonda.

Hea vallarahvas! Soovin, et uuel aastal hoiaksite tervist, säilitaksite elurõõmu ja töötahte. Austage ja hoidke üksteist! Head uut aastat!

Taimo Tugi
vallavanem

KARKSI

VALLAVOLIKOGUS

18. detsembri istungil

Võtsid osa: Kerti Einstein, Jüri Kert, Liidia Klaas, Kati Kuusk, Leo Liiber, Heino Luik, Ain Peensoo, Anu Rebane, Enn Sarv, Raimo Sarv, Tarmo Simson, Kert Varik, Siret Vene ja vallavanem Taimo Tugi. Puudusid Monika Erreline ja Andi Sömmmer.

- Kehtestati kaevetööde eeskiri, mis reguleerib kaevetööde tegemist Karksi valla avalikel teedel, tänavatel, väljakutel, jalgteedel, jalgrattateedel ja muudel sõidukite või jalakäijate liiklemiseks kasutatavatel rajatistel või puhkealadel.

- Kinnitati Karksi Vallavolikogu revisjonikomisjoni tööplaan 2015. aastaks.
- Muudeti Karksi Vallavalitsuse ja hallatavate asutuste töötajate töötasustamise aluseid ja kehtestati 1. jaanuarist 2015. a uued kuupalgamäärad.

- Arutati I lugemisel Karksi valla 2015. aasta eelarve eelnõud.

KARKSI

VALLAVALITSUSES

1. detsembri istungil

Võtsid osa: Are Jänes, Katrin Kivistik, Alli Laande, Arvo Maling, Taimo Tugi ja vallasekretär Inge Dobrus.

- Kinnitati 2015. aastaks: August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õppekoha tegevuskulu arvestuslikuks maksumuseks ühe õpilase kohta 119 eurot kuus; Karksi-Nuia Lasteaia majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulu arvestuslikuks maksumuseks ühe lapse kohta 2238 eurot kuus; Karksi-Nuia Muusikakooli õppekoha arvestuslikuks maksumuseks ühe õpilase kohta 174 eurot kuus; Karksi-Nuia Spordikooli õppekoha arvestuslikuks maksumuseks ühe õpilase kohta 2015. aastaks 83 eurot kuus; Polli Hooldekodu koha arvestuslikuks maksumuseks 532 eurot kuus.

- Karksi valla 2014. aasta eelarvet muudeti ja lisati sihtotstarbeliste eraldistena eelarvesse 21 704 eurot.

- Arutati IV lugemisel Karksi valla 2015. aasta eelarve eelnõud ja otsustati esitada vallavolikogule.

- Kiideti heaks Jüri Odemi poolt esitatud hajaasustuse programmi aruanne tööde tegemise kohta Mägiste 1 ja Mägiste 2 kinnistutel Allaste külas.

- Määrati projekteerimistingimused Karksi-Nuias maaüksusel Ettevõtuse tn 5 asuvate kütusemahutite ja sinna kuuluvate siibriruumide ning torustike, kinnistul asuva pumbamaja-masudihoidla ja korstna lammutusprojekti koostamiseks.

- Anti kirjalik nõusolek puurkaevu rajamiseks Laane kinnistule Pöögile külas.

- Anti välja kasutusluba rajatud veetrasile, kanalisisoonitrassile ja septikule koos imbväljakuga Vana-Mäliste kinnistul Allaste külas.

- Anti välja kasutusluba rekonstrueeritud ehitisele Euro Oil AS Tankla Karksi kiriku ärimaa kinnistul Karksi külas Karksi vallas.

- Anti välja kasutusluba rajatisele „Puidukoja lao liitumine elektrivõrguga“ Karksi külas Karksi vallas.

- Anti nõusolek ilutulestiku korraldamiseks OÜ-le Hansa Ilutulestikud 18. detsembril k.a Karksi-Nuias, Viljandi mnt äärsel haljasalal, ajavahemikus kell 22.00 kuni 22.30.

- Muudeti Ainja külas suvilate piirkonnas koha-aadresse järgmiselt:

Praegune koha-aadress	Määratav koha-aadress
Ainja krunt nr 3	Suvila tee 2
Krunt nr 2	Suvila tee 4
Krunt nr 1	Suvila tee 6
Krunt nr 6	Suvila tee 10
Krunt nr 7	Suvila tee 8
Krunt nr 8	Suvila tee 12
Kanaharjaku	Suvila tee 16
Krunt nr 12	Suvila tee 14
Krunt nr 14	Suvila tee 22
Ainja	Suvila tee 24

Esimene poolaasta koolis

Detsembri alguses tehti koolis tööst kokkuvõtteid, sest sellest õppeaastast läks AKG üle trimestriõppele. Kunagi 1990ndate alguses oli Eesti koolides sama süsteem, kuid üsna pea taastati jälle õppetöö korraldus veerandite kaupa. Täna on haridusametustele antud mitmeid vabadusi ise otsustada, mida ja kuidas teha ja meie kool otsustas trimestriõppe kasuks. Kuidas meil siis läks?

Vaheajale minnes olid õpilased palju rahulikumad ning vähem väsinud, sest õppematerjal sai läbi võetud mõõdukamas tempos, rohkem jäi aega korramiseks ja materjali kinnistamiseks. Haigestumise tõttu puudujad ja võistlustel käijad said end järjele sättida, „traditsiooniline“ veerandi lõpu hinnete parandamine jäi ära. Ilmselt kaob või vähemasti kahaneb võimalus hinnetega laveerida, sest aastahinne tuleb kokku kolme hinde pealt. Vaheaeg oli nii õpi-

lastele kui õpetajatele puhkamiseks ja kosumiseks, mitte hinnete peale mõtleamiseks. Õpetajad leidsid, et rohkem saab keskenduda õpetamisele ning tõenäoliselt muutub kooliaasta sujuvamaks nii kõigile asjaosalistele. Mitte vähetähtis polnud ka see, et kõikvõimalikud üritused ei seganud enam nii palju koolitööd kui varem.

Nii nagu iga uus asi, tahab üleminek trimestritele natuke harjumist. Mõned õpilased ja lapsevanemad vajavad pikemat kohanemisaega ja selgitusi. Mitmelgi õpilasel oli kahju, et veerandi lõpus ei saadud tunnistust, sest ta oli sellega harjunud. Ka osadele lapsevanematest jäi esialgu arusaamatuks, et vaheaeg ja kokkuvõtte hindamine ei käi trimestriõppe korral käikides. Mõtle miskohaks õpilasele ja lapsevanemale kujuneb see, et kui esimesel trimestril on mõnes õppeaines kokkuvõtte hinne puudulik, siis kahel järgmisel trimestril tuleb pingutada nõnda, et puudulikkust hinnat enam ei tuleks. Aga kõik need raskused on kooli ja kodu hea koostööga ületatavad.

Esimeses klassis õpilasi numbriliselt ei hinnata. 2.–9. klassini õpib meie koolis 229 õpilast, kellest 23 õpilast ei tulnud riiklikus õppekavas nõutavaga toime. Põhjuseid on mitmeid: laiskus, sageli on kodused tööd tegemata, vähene motivatsioon, palju puudumisi. Kuid on ka õpilasi, kes ei suudagi riikliku õppe-

kava nõudeid täita ning nende õppetööd tuleb teistel alustel korraldada. On hea, kui kool ja kodu suudavad siin koostööd teha, kahjuks igakord see ei õnnestu.

Neljalede ja viitele õppijaid oli 78, kellest 14 õpilasel olid tunnistusel ainult viied. Need õpilased olid: Elis Pajo, Andro Sömmmer, Tanel Rehema, Jan-Marcus Villbach, Helena Maling, Eva Lotta Metsa, Lenne Sömmmer, Tobias Tae, Kertu Vokk, Mirtel Vokk, Brigitta Uibo, Gedly Tugi, Berit Tugi ja Grete-Caisa Allik. Gümnaasiumiastmes toimub hindamine kursuste kaupa ja suurem osa hindeid pannakse välja jaanuaris. Kuid rõõmustavat on siingi märgata, eriti hästi õppivate poiste osakaalu kasvu gümnaasiumi astmes. Loodame, et neil jagub tahtmist pingutada veelgi.

Teisel poolaastal on paljud meie õpilased haaratud osalemistega olümpiaadidel ning lõpuklassid ettevalmistustega põhikooli ja gümnaasiumi lõpuksamiteks. Toetame ja julgustame neid kõiki.

Inglise näitekirjanik ja näitleja Sir Peter (Alexander) Ustinov on öelnud: „Olen veendunud, et inimesele on alati olnud omane püüda õppida igal aastal rohkem kui eelmisel. Lõppude lõpuks pole hariduse omandamine ju midagi muud kui õppima õppimine.“ Ehk on sellest mõtteaterast kasu meile kõigile.

Marika Mäekivi
AKG õppejuht

Foto: Kalmer Märtson

Kool tänab parimaid õpilasi.

Karksi Valla Kultuurikeskuse jõulumaa pakkus rõõmu

Lisandra: Meeldis see, kui printsess ütles „ei taha“.

Ingrit: Jõuluvana käis ja me saime luuletusi lugeda.

Rednar: Mulle meeldis jõulumaal kõik: teater, kotid, jõuluvana, piparkoogid, kommid.

Mia Lore: Etendus meeldis ja see, kui printsess hakkas naerma.

Keiti: Printsess oli etenduses vihane.

Nora: Meeldis etendus ja see, kui jõuluvana andis neid komme.

Jarek-Auris: Etendus meeldis ja see, kui printsess naerma aeti. Meeldis Triinu ka.

Kretlin: Mulle meeldis, kui me tegime piparkooke. Etenduses meeldis printsess.

Agnes: Jänes otsis süüa.

Henri Romet: Etendus meeldis ja tant-

sus meeldis, kui sai ussi teha.

Truude: Meeldis etendus, jõuluvana ja kottide tegemine.

Anette: Meeldis, kui jõuluvana andis meile kingitusi ja laulu piparkoogist õppida.

Ken-Marten: Huvitav oli see, kui onu andis raha jänkule, siilile ja mutionule.

Kristella: Mulle meeldis mullamutt.

Liisa: Meeldis piparkooke küpsetada.

Kevin: Meeldis mutt.

Marleen: Meeldis piparkooke teha ja tantsida ja meeldis jõuluvana ka.

Karolin: Jõuluvana ja kingitus meeldisid.

Meena: Meeldis, et jõuluvana oli seal ja et etendati.

Oravate rühma laste arvamusel pani kirja õpetaja

Annika Artla

Foto: Lembit Kaljura

Etendus „Kolm kopikat“ paelus lapsi nii kostüümide kui sisu poolest.

Kas halb valik ongi lõpp?

Tantsuga väljendatakse midagi ehadat, hinge puudutavat ja suurt – ka üksteise märkamist ja teineteisest hoolimist. 2014. aasta märtsis alanud Karksi-Nuia Noortekeskuse projekt „Minu tants“ kulmineerus etendusega „Valikute küüsis“, mille esmaettekannet oli 21. oktoobril Karksi Valla Kultuurikeskuses.

Emotsioone, mis valdasid nii juhendajaid kui ka tantsijaid, on keeruline sõnadesse panna. Sõnade asemel tahtsid õne- ja kurbusepisarad juba enne etendust valla pääseda, aga üks nõnda juhtubki, kui asju südamega teha. Meie ühiskond on täis katkiseid peresid, kärgperesid ja üksikvanemaid. Kui me tänasele noorele näitame, kui oluline on üksteisest hoolimine, toetamine ja austamine, saab ehk meie riigi tulevik terviklikum. „Valikute küüsis“ täitis kõik meie ootused. Toon esile projektiga seotud Kati Undla etendusejärgsed mõtted: „Ma nägin laval eelkõige suurt koostööd ja meeletut arengut. Mäletan päris esimest proovi, kus olid erinevad nii juhendajate käekirjad kui ka tantsijate võimed. Esietendusel oli see kõik sulandunud üheks, te olete kokku kasvanud ja ühtehoidvad, seda oli saalist tunda. Sellise tulemuse saavutamise nõuab aega ja vaeva, aga pakub ka arengut. Aitäh Teile, Reet ja Kätlin, teie töö on olnud hindamatu.“

Kahjuks on loo sisu kurb, paneb kõvasti mõtlema noorte probleemide üle, analüüsima, endasse vaatama ning loodetavasti ka märkama, kuidas saaks

Tantsuetenduse „Valikute küüsis“ esietendus kultuurikeskuses.

noori aidata. Märgates ja sekkudes võime päästa mõne elu. Lapsevanemad, ärge jätkem lapsi üksi, isegi kui pealtnäha paistab, et nad on tugevad. See tugevus on tegelikult näiline ja noored elud on väga haprad.“

Nädal pärast esietendust andsime üheskoos kolme osatäitja – Brigitta Luige, Helis Hämarsalu ja Sirel Kruusega intervjuu Vikerraadio „Huvitaja“ saates. Saatejuht Krista Taimi juhtimisel arutlesime noorte probleemide üle. Intervjuu on internetis järelkuulatav, samuti on võimalik lisafotot leida meie blogist: valikutekyysis.blogspot.com.

Foto: Kerli Jaago

18. novembril toimus Lääne-Virumaal kolm etendust. Kuigi tingimused ei olnud täiuslikud, ei morjendanud see meie uskumatult töötahtelisi tantsijaid. Hommikul olime laval Vinni-Pajustis, lõuna ajal esinesime Rakveres ja päeva lõpetasime Kadrina Keskkoolis. Kõige põnevam osa minu kui juhendaja jaoks oli pärast etendust kuulata publiku mõtteid ja kommentaare. Mul oli hea meel, et küsimuse peale, kes loost aru said, tõstis enamik käe. See on kinnitus, et tantsuga saame rääkida loo, mis ehk midagi muudab. Tantsudeni!

Reet Kasepalu

Esimesed sõjajärgsed ...

(Sarja algus veebruaris 2004)

Pärast Stalini surma algasid põhjalikud muutused ühiskonnas, samuti koolitöös. Üleöö kadusid seintelt Stalini pildid ja loosungid. Raamatukogust korjati vaikselt ära Stalini teosed. Sõna „Stalin“ asendus sõnaga „partei“. Et kirjandi eest teenida õpetajalt plusspunkte, kirjutasime mõnikord lõppu lause „Lenini lipu all, Stalini juhtimisel – kommunismi võidule!“ – nüüd aga „partei juhtimisel“.

Venekeelsest ajalehest Komsomolskaja Pravda, mida tellisime koju, saime teada, et parteile ustavad seltsimehed arreteerisid senise julgeolekuorganite (NKVD) juhi Lavrenti Beria, keda süüdistati koostöös Lääne luurega. Mõni aeg hiljem kirjutati riigireeturile määratud surmaotsusest, mis viidi ka täide. Võim koondus partei poliitbüroo kätte, etteotsa said Georgi Malenkov ja Nikolai Bulgakini.

Kasvas lootus jälle kohtuda Siberisse küüditatute ja veel elus olevate tuttavate ja sugulastega. Samas aga kohalikud võimuhed kartsid, et Siberist naasnud võivad oma vara hakata tagasi tahtma. Talusid ja maad kolhoosid poleks neile andnud, kuid „salapärase“ asjaoludel mitmetesse peredesse ilmunud vanaaegsed klaverid, raadiod, pehme mööbel, hõbe ja portselan võidi ju ära tunda ning tagasi nõuda. Vähemtähtsat majakraami müüdi ametlikel oksjonitel kõigile soovijaile.

Läbi vile, ragina ja segaja urramise kuulasime kodus õhtuti lühilainel 25 ja 31 m raadiojaama Ameerika Häl eestikeelset programmi. Saates rääkis diktor, et igas USA peres on külmkapp ja pesumasin, igas teises peres televiisor ja nõudepesumasin, igal kolmandal perel on oma sõiduauto (meil polnud veel võrguelektritriki). Erilist elevust tekitas, kui Washingtonist, kus paiknes AH peatoimetuse, tulid kõige värskemad uudised Abja, Halliste, Pöogle ja Nuia inimeste igapäevaelust. Toimetust juhtis ju siitkandist pärit kirjaniku August Kitzbergi poeg Jaan. Saated lõppesid üleskutsetega veel veidi oodata – varsti saabub vabadus.

1953. aasta suvel algasid rahvaulatused nn rahvademokraatia maades, suuremad rahutused olid Ida-Saksamaal. Need kõik aga suruti kiiresti maha. Austriast pidid nõukogude väed

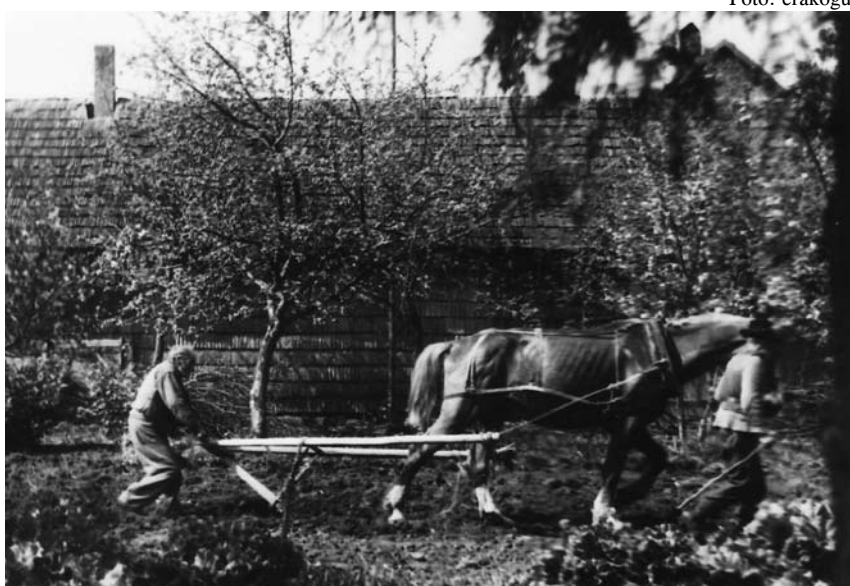

Foto: erakogu

Nii aeti ette kartulivagusid koduaias 1954. aasta mais. Hobust juhivad Peeter Savi, harkadra taga on vend Jüri.

lahkuma, Balkanimaade juht rahvuskangelane Josip Broz Tito nõukogude vägesid Jugoslaaviasse ei lasknudki.

Juuni algul kutsus klassivend Endel S. meid terve klassiga enda sünnipäevale. Jalgratastel sõitsimegi tema koju Rukkuli tallu Läti piiril. Vana talumaja suures elutoas ehtis peolauda sini-mustvalge lipp ning enne lauda istumist laulsime koos Eesti hümnit. Meiega oli ka noor keemiaõpetaja Hilma A., tänu kellele pääsesime koolis suuremast pahandusest. Meenus, kuidas mitte väga ammu Abja komsomolijuht Herman O. küsis minult klassi ees, miks ma komsomoli ei astu, et kas ootan valget laeva. Jäin vastuse võlgu, kuna ei teadnud, mis see on? Eks see „valge laev“ midagi väga paha pidi olema; kartsin rohkem vanemate pärast, sest ema oli kooliõpetaja ja isa töötas kolhoosis arveametnikuna.

Kui eksamid läbi said ja olime jõudnud abiturientidena lõpuklassi (tollal 11. klass), küsisin emalt raha, et osta endale fotoaparaat. Lugesin ajalehest, et müügil on tulnud täiustatud reflekskaamerad Ljubitel (varasem Komsomolets). Sõitsingi rongiga Viljandisse ja ostsin Lossi tänava spordi-poest tolle kaamera ära. See töökindel fotoaparaat tegi paarikümne aasta vältel hulga häid ülesvõtteid. Alati pol-

nud müügil 6x6 cm laifilmi, mida sain Öisu kauplusest.

Õppeaastate algus seostus 2–3nädalase kolhooside abistamisega: kartulivõtt, juurviljade koristamine, lina sidumine, vilja vedu jne. Tänu isa kõrvalt õpitud oskustele sain tihti endale hobusemehe ameti. Tööl käisin ka kodukolhoosis Täht, mida juhtisid järjestikku esimehed Kits, Mõts ja Luts. Põllumajanduslike artellide ehk kolhooside (kollektivnoje hozjaistvo) esimeesteks valiti võimekamad kohalikud talumehed või suunas partei kedagi. Viimaste hulgas oli nii halbu kui häid. Täht naaberkolhoosi Säde juhtis endine talupoiss Märtn Rand, rahvasuus Ranna Märtn, kelle algatusel kerkis Ülemõisas uus keskusehoone. Abja linavabriku lähedal asuva kolhoosi Olev esimees oli 1909. aastal sündinud ja Siberist naasnud Aleksander Puumets. Tema põrm puhkab 1968. aastast Halliste kalmistul, hauda ehib rahvaannetustega loodud mustast graniidist võimas monument. Teisel pool Halliste ürgorgu olid kolhoosid Töö, Edu ja Koit, Abja mõisas oli linnukasvatuskool; Vana-Karistes oli kolhoos Võit, Penujas kolhoos Tasuja, Pollis tegutses puuviljanduse katsejaam. Kaugeim koht, kus töötasime, oli Uue-Karistes. „Tasuks“ oli

KULTUURIKALENDER

KARKSI VALLA KULTUURIKESKUS

R 02.01	16.00	Sinises saalis näitus „Tants on rөөm ja elujööud ...“ 80 aastat Eesti tantsupidusid
R 02.01	16.00	II korruse fuajees Margit Jaansonit fotonäitus
K 07.01	19.00	Kino. Uus Eesti dokumentaalfilm „Kuidas ma Aafrikat päästsin“. Pilet 2 €
N 08.01	18.00	Jöulukuuskede põletamine
K 14.01	09.00	Mulgi Kultuuri Instituudi keeleööpe kursus
K 14.01	17.30	Mälumäng
N 15.01	19.00	Muusika maale. Lauri Väinmaa – klaver, Jüri Aarma – tekst (Chopini ja Liszti kirjad). Pilet 3 € / 2 €
L 17.01	19.00	Viljandi maakonna seltskonnatantsijate päev. Ansambel HERO, pilet 5 €
K 21.01	17.00	Kogupere mängufilm „Kapten Möökhhammas ja Lama Rama aare“. Pilet 2 €
K 21.01	19.00	Kino „Isamaaline mees“. Soome, 2014. Pilet 2 €
L 24.01	12.00	Viljandi- ja Pärnumaa harrastusteatri öppepäev
R 30.01	12.00	Tantsupidude ajalugu elavas pildis
E 02.02	16.00	Törva Kunstistuudio näitus
E 02.02	16.00	Sinises saalis Kuulo Vahteri maalid „22 Eestit“
N 04.02	10.00	Doonoripäev
N 04.02	19.00	Kino

KARKSI KÜLAMAJA

K 14.01	11.00	„Aastad ja inimesed Karksi kultuuri- ja hariduselus“ IV osa esitlus
---------	-------	---

LILLI KÜLAMAJA

P 11.01	13.30	Perede pärastlõuna
K 14.01	11.00	Käsitööring
P 25.01	13.30	Perede pärastlõuna

MURRI HÄÄRBER

N 22.01	13.00	Külakoosolek ja lapiteki õpituba
---------	-------	----------------------------------

KARKSI-NUIA RAAMATUKOGU

R 02.01	11.00	Laste tegelustuba. Teeme käsitöömaterjalidest talvepilvi
T 06.01	09.00	Arvuti õpituba algajatele. Eelregistreerimine tel 435 5527

Näitused

02.–30.01	Aasta muusikaga
02.–30.01	Lumised lood

Mina käisin Lilli Loodusmajas Metsamuhklimaal

Foto: Ade Laande

Muhklimaal loomi vaatamas.

Andra: Mulle meeldis lambaid ja kringleid teha ning hobustele süüa anda.

Taavi Markus: Andsin hobustele süüa, olin kuusekohvikus, meisterdasin külmpapimagnetile lamba. Kõige rohkem meeldis viimane, kuidas võlusime prügist kingitused. Mulle tundus, et see oli võlumaja.

Jarmo: Mulle meeldis kõike teha – kõndida, meisterdada, loomadele süüa anda, kingitust saada.

Piia: Mulle meeldis loomajälgi öigesse ritta panna, sain loomadele süüa anda ja hobuseid paitada. Kuusekohvikus meeldis olla.

Kauri: Mulle meeldis, kui tuppä läksime, siis meisterdasime kringleid ja lambaid. Sain kohvikus kartulit süüa ja onnis käia. Sain kadakamarju süüa –

need olid täitsa hea maitsega. Korjasin prügi ära.

Marek: Muhkliema näitas jänese ja põdra kakat. Otsisime onnist Muhklit.

Karl: Mulle meeldis lambaid meisterdada, prügi korjata, kuusekohvikus käia, jälgi panna, kringleid teha ja telekat vaadata.

Kelli: Mulle meeldis kuusekohvikus vaarikateed juua, lambaid meisterdada ja kingitusi saada.

Rico: Kohvikus oli tee nii hea ja sõime kartulit.

Piia: Mulle meeldis taas meisterdada. Läksime prügi korjama. Kuusekohvikus jõime teed ja sõime kartulit.

Kert: Mulle meeldis kuusekohvikus vaarikavarrest tehtud teed juua. Meisterdasime lambaid – kõik oli ilus.

Liina: Mulle meeldis hobustele toitu anda ja küülikutele porgandeid anda. Ma polnud hanesid enne nii lähedalt näinud. Lambad on mul endal ka olnud. Hea oli sillast üle minna ja prügi korjata.

Adelle: Mulle meeldis hobustele süüa anda ja hanesid näha. Kõige enam meeldis karu koobas.

Argo: Me sõime tuhasta kartuleid, siis ma panin looma jälgi. Korjasime prügi ja sellest prügist võlusime kingipaki. Tegime kringleid ja sõime ära. Telekast vaatamise looduse asju.

Mõmmide rühma laste arvamused pani kirja õpetaja
Kaja Saar

möödukas töö värskes õhus ja tugev lõunasööök, mõnikord saime ka veoauto ekskursiooniks. Veoautoga viidi nii tööle kui toodi tagasi. Rahapalka maksti vaid Abja mõisas vastavalt koristatud kartulivakkade arvule. Öigemini saime tasuta kartuleid, mis müüsi maha. Kolhoosnikud said tasuta natuuras, s.o põllusaadustena normipäevade järgi. Rahapalk tuli alles 1960ndate keskel.

Ahto Jänes
(järgneb)

Eesti parim rallikrossisõitja

Foto: Mark Szerenyi

Möödunud aastat võib Janno Ligur pidada oma sportlaskarjääris lennukaks.

Karksi vald läbi aja

Foto: A. Priimägi

Pärnu tänav 27. juulil 1929. aastal. Karskusseltsi „Iivakivi“ seltsimaja kõrval asuvas elamus pidas tislter Anton Kalamees töökoda ja hoone vasakpoolses otsas tegutses juuksur.

Foto: erakogu

Pärnu tänav 1950ndate aastate lõpus.

„Iivakivi“ seltsimaja asemele ehitati kahekorruseline MTJi peahoone, hilisem Nuia EPT peahoone. Naabermaja kutsuti rahvasuus Rüüsaku majaks. Johan Rüüsakul oli oma eramus nahakauplus ja parkalitöökoda. Kahe maja vahel asus valvuriputka ja sissepääs EPT territooriumile. Foto vasakul nurgas on näha maja, kus elas nuialaste seas legendiks kujunenud Jõe Mann.

Foto: Margus Mõisavald

Pärnu tänav 80ndatel aastatel. Rüüsaku maja mõlemal korrusel asus aastatel 1969–1984 Nuia ambulatoorium.

Foto: Margus Mõisavald

Aasta 2006.

Juba kolmandat aastat järjest valiti Eesti parimaks rallikrossisõitjaks Karksi-Nuia noormees, 12. klassis õppiv Janno Ligur. Tiitel anti üle Tartus, auhinnagallal Eesti Autospordi Tähed 2014, kuhu oli kutsutud ligi 600 autospordiga seotud inimest. Autasu ja käepigistusega tunnustas Jannot Eesti Autospordi Liidu president, rallisõidu maailmameister, neljakordne Pariis–Dakari ralli võitja, soomlane Ari Vatanen, kes on olnud paljude tehnikaalade sportlaste iidoliks.

2014. aasta oli Janno Liguri karjääris kahtlemata väga õnnelik. Võib öelda, et tänu saavutatud kõrgetele poodiumikohtadele rahvusvahelistel võistlustel kirjutas ta ümber ka Eesti rallikrossi ajalugu. Suvel Belgias peetud FIA rallikrossi MM-sarja ja EM-sarja kuendal etapil tõusis ta esimese eestlasena nii kõrgel tasemel võistluse auhinnasaajate hulka – Super 1600 klassis saavutas ta kolmanda koha. Et Janno on heas hoos, tõestas ka mõni nädal varem Soomes, Kouvolas toimunud rallikrossi maailmameistrivõistluste etapp, kus ta jõudis finaali ja sai kolmanda koha.

Veel jäävad möödunud aastat meenutama Rootsi etapi 5. koht ning Eesti meistrivõistluste 3. koht. Tagasihoidlik tulemus Eesti meistrivõistlustel oli tingitud sellest, et Janno ei saanud Euroopa tähtsate võistluste tõttu kõigil kohalikel mõõduvõtmistel osaleda ning väärtuslikud punktid jäid korjamata. EM-võistluste hooaja kokkuvõtteks saavutas Janno Ligur Super 1600 klassis 7. koha.

Janno sõnul on tal alanud aastal plaan kaasa teha kõikidel Euroopa meistrivõistluste etappidel ning Eesti meistrivõistlustel. „Auto arendamine käib. Selleks aastaks on vaja teha mõned muudatused turvalisuse suhtes ning üritame auto veel kiiremaks saada,“ sõnab Eesti parim rallikrossimees.

Mare Torim

Foto: Kerli Jaago

Janno Ligur.

Karksi-Nuia Aianduse ja Mesinduse Selts tänab kõiki oma kliente, koostööpartnereid maalt ja linnast ning soovib meeldivaid kohtumisi uuel aastal!

Hingele härmaõilmetest hellust,
silmissse päikest ja kelmust!
Kõike kaunist, mis armsaks teeb elu,
kurve ja sirgeid teid – neis peitubki võlu.

Õnnitleme sünnipäeva puhul

1. jaanuar	Liine Kristova	Leeli	92
1. jaanuar	Kaljo Tamberg	Karksi-Nuia	80
1. jaanuar	Ruth-Lii Kangur	Karksi-Nuia	70
4. jaanuar	Aino Soosaar	Lilli	86
5. jaanuar	Armilde Laas	Polli	89
6. jaanuar	Hans Veidenberg	Karksi-Nuia	85
8. jaanuar	Ellen Seller	Karksi-Nuia	80
8. jaanuar	Anne Tiitus	Polli	65
9. jaanuar	Domnika Pelisaar	Karksi-Nuia	99
9. jaanuar	Hele-Mall Sommer	Karksi	80
10. jaanuar	Linda-Eufraasine Lesk	Polli	92
10. jaanuar	Hilda Soovik	Karksi-Nuia	90
12. jaanuar	Erna Vilumets	Metsaküla	88
11. jaanuar	Walter Peter Lodewijks	Karksi	75
17. jaanuar	Salme-Marie Viira	Mäe	93
17. jaanuar	Anne Pulk	Pöögle	65
18. jaanuar	Jukka Kalle Kustaa Teinilä	Karksi-Nuia	75
23. jaanuar	Eve Mõisavald	Karksi-Nuia	80
24. jaanuar	Hans Allik	Polli	85
25. jaanuar	Astrid Pajo	Kõvaküla	88
26. jaanuar	Nicholas Stephen William von Stranz	Tuhalaane	75
27. jaanuar	Virve Kilusk	Karksi-Nuia	88
29. jaanuar	Salme Tammist	Polli	90
29. jaanuar	Mihkel Ruzišt	Tuhalaane	65
30. jaanuar	Ülo Kull	Kõvaküla	65
31. jaanuar	Ivan Tomišinets	Karksi	65

Õnnitleme väikesi vallakodanikke ja nende vanemaid

27. novembril sündis Susan Salumetsa ja Edgar Mengeli perre poeg Carlos

Nahkru talu müüb toidukartulit „Laura“ 0,25 €/kg. Vedu. Info tel 516 5187.

Teostame ehitus- ja remonttöid kiirelt, korrektselt ja soodsalt hinnaga. Lisainfo tel 564 4574 või e-maili teel: sp.remont@hotmail.com.

Välisüksed al 349 €. Soojustatud. Mõõdu ja välimus Sinu soovi järgi. Valmistatakse Tartumaal. Paigaldus ja transport üle Eesti. Info tel 5625 4169, www.askorpuut.ee.

Beebide-väikelaste mänguring lasteaias

Ootame uuel aastal pere kõige pisemaid lapsi koos vanemaga lasteaias laulu- ja mänguringi. Üheskoos õpime lihtsaid lauluviise, hüpitussalme, liisulugusid ja lasteriime, julgustame lapsi muusika järgi liikuma ning teeme tutvust pillidega. Lapsed saavad oma esimesed kogemused suhtlemises ekaaslastega, emmed-issid saavad jagada lastekasvatamise rõõme ja muresid. Kohtume neljapäeval, 8. jaanuaril kell 13.00 lasteaias saalis. Info tel 435 2270.

Ade Laande
muusikaõpetaja

EELK Peetri koguduse teated

NB! Alates uuest aastast toimuvad jumalateenistused talvekirikus pastoraadis.

4. jaanuaril kell 14.00 Jõuluaja 2. pühapäev. Jumalateenistus armulauaga. Järgnevad kohvilaud ja vestlusring.

18. jaanuaril kell 14.00 Esimene pühapäev peale ilmumispäeva. Jumalateenistus armulauaga. Järgnevad kohvilaud ja vestlusring.

1. veebruaril kell 14.00 Kolmas pühapäev enne paastuaega. Jumalateenistus armulauaga. Järgnevad kohvilaud ja vestlusring.

Palume võtta ühendust õpetajaga (ristimine, leer, laulatus, matus, piht) tel 521 2518 või e-posti teel allan.praats@eelk.ee.

Bussiliini muudatus

AS GoBus Pärnu regioon teavitab Karksi Vallavalitsust, et alates 31. detsembrist 2014 lüheneb kaugbussiliin nr 267 Tallinn–Pärnu–Karksi-Nuia. Buss hakkab sõitma ainult Tallinnast Mõisakülani. Väljumisaeg Mõisakülalt hakkab olema kell 6.35.

Dmitri Orav
spetsialist-projektijuht

EAÕK Karksi-Nuia kirikus

Kolmekuningapäeval, 6. jaanuaril kell 11.00 Suur veepühitsus

Mälestame jäädavalt lahkunuid ja avaldame kaastunnet omastele

VALLI-ARMANDA ARRAK

19.06.1922–18.11.2014

Lilli

ÜLO SEPPA

10.02.1933–03.12.2014

Karksi-Nuia

EDUARD PUHM

02.09.1950–05.12.2014

Allaste

ALEKSANDER LIGUR

04.07.1934–06.12.2014

Karksi-Nuia

VELLO KIIVIT

02.03.1955–08.12.2014

Karksi-Nuia

AINO-HELGA EIDAST

29.07.1940–08.12.2014

Karksi-Nuia

HILDA SIHT

13.04.1919–12.12.2014

Tuhalaane

ERNA TATS

25.01.1926–14.12.2014

Pärsi

ANNA-MARIE ILISSON

02.08.1932–20.12.2014

Karksi-Nuia

KARKSI VALLA INFOLEHT. Karksi-Nuia Postkontor, 69102.

Toimetuse: Mare Torim (toimetaja, tel 435 5526, e-post mare.torim@karksi.ee), Heiki Arro, Inge Dobrus, Erika Krjutškova, Olav Renno ja Katrin Johanson.

Küljendus: Armar Paidla / OÜ Rajakaar. Trükk: AS Pajo.